Anul al 62-lea
6 PAGINI

EXEMPL. 30 LEI
Taxa poştală plătită în uniform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 107 Luni 14 Mai 1945
6 PAGINI

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 1800 pe 3 luni
Lei 3700 pe 6 luni
CAPITALA
Lei 2100 pe 3 luni
Lei 4100 pe 6 luni
AUTORITĂŢI
50% în plus

UNIVERSUL

ABONAMENTE
UNIV. COPIILOR
1800 lei pe 6 luni
ZIARUL ŞTIINŢELOR
1200 lei pe 6 luni
UNIVERSUL LITERAR
1800 lei pe 6 luni
VESELIA 1400 lei pe 6 luni
TRUP ŞI SUFLET
900 lei pe 6 luni

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUME PRIN RADIOGRAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

PRIN VICTORIA MILITARĂ LA VICTORIA PĂCII

Victoria militară care a pus capăt suferinţelor popoarelor europene prin nimicirea militarismului hitlerist agresiv, brutal şi criminal, a deschis perspectivele senine ale unei convieţuiri paşnice pe acest continent atât de însângerat şi în cuprinsul căruia s'au săvârşit, în numele urei ridicată la potenţialul moral al unei virtuţi naţionale, cele mai odioase crime de către un popor căruia idealismul sau naivitatea altora îi deschisese un credit nelimitat şi mai ales nejustificat.

Militarismul hitlerist — consecinţă pregătită cu perseverenţă de creatorii unei concepţii de viaţă naţională şi internaţională întemeiată pe dominaţiune şi legitimată de o pretinsă superioritate de rasă — a încetat de a mai exista. El a fost sfărâmat după ce a fost lovit mortal în ceeace constituia esenţa lui: în forţa lui materială. El a fost spulberat după ce falsul lui prestigiu împletit din brutalitate, s'a dovedit gol de orice cavalerism ostăşesc, lipsit de acel îndemn sufletesc care transformă oştirile în eroi atunci când ele au conştiinţa că luptă pentru o cauză dreaptă, pentru libertate, pentru dreptate. Fiindcă prestigiul militarismului hitlerist era prestigiul fiarei scăpată din cuşcă, însetată de sânge şi în goană după victime. Cât mai multe victime.

La acest fericit rezultat al distrugerii forţelor armatei naziste s'a ajuns prin solidaritatea popoarelor iubitoare de libertate, pusă în serviciul cauzei umanităţii.

„Această victorie istorică — spune Mareşalul Stalin în telegrama trimisă d-lui Churchill, primul ministru al Marei Britanii — a încununat lupta în comun a armatelor sovietice, britanice şi americane pentru eliberarea Europei".

Lupta în comun, izvorîtă din ideea dinamică a solidarităţii popoarelor în faţa unei primejdii comune, a redat omenirei dreptul la viaţă liberă şi demnă, a redeschis popoarelor orizonturi senine, a renăscut în sufletul lor idealul unei vieţi paşnice şi constructive.

Lupta în comun a armatelor sovietice, britanice şi americane, pe care dela înălţimea situaţiei sale şi cu autoritatea morală a cuvântului său, a subliniat-o acum din nou Mareşalul Stalin, a împiedicat transformarea Europei într'o vastă închisoare şi a curăţit atmosfera de miasmele contagioase ale urei şi ale brutalităţii.

Dar opera salutară nu este încă încheiată. Hitlerismul a pătruns adânc în sufletul şi în mintea unui popor care încă nu este trezit la realitate. O îndelungată acţiune educativă va trebui să fie întreprinsă pentru a convinge poporul german că înfrângerea lui este acţiunea suverană a justiţiei, pentru a-i scoate din minte ideile de grandoare şi pentru a-i face sufletul accesibil de sentimente omeneşti. Acţiunea nu va fi uşoară şi nici de scurtă durată. Dar va trebui să se facă şi pentru ea, solidaritatea între marile naţiuni biruitoare va fi tot atât de necesară pe cât a fost în lupta contra militarismului acestui popor.

Concomitent, o altă mare operă în serviciul omenirei rămâne să fie îndeplinită. Este aceea a aşezării lumii pe bazele unei securităţi solide — este aceea a stabilirii unui regim mondial de dreptate şi de lealitate care să satisfacă aspiraţiile popoarelor către pace şi colaborare — este, în fine, acea operă magnifică a solidarităţii umane graţie căreia omenirea să fie ferită pe viitor de cataclisme şi orori ca cele prin care a trecut.

Şi pentru această acţiune — care presupune perseverenţă, unitate, hotărîre, forţă — solidaritatea marilor naţiuni biruitoare contra fascismului şi hitlerismului, este imperativul ceasului de faţă şi al viitorului. De aceea, cu viziunea clară a omului de stat superior, Mareşalul Stalin, tot în telegrama trimisă d-lui Churchill, spune următoarele:

„Am convingerea că vor continua să se dezvolte rodnic şi fericit în perioada de după război, relaţiile amicale ce s'au stabilit între ţările noastre în cursul războiului".

Convingerea Mareşalului Stalin este convingerea tuturor popoarelor iubitoare de libertate şi de dreptate, a tuturor popoarelor cari, recunoscătoare marilor Naţiuni Unite pentru uriaşele lor sacrificii în lupta comună pentru dezrobirea lumii, şi-au pus tot în solidaritatea lor la care sunt hotărîte să aducă propria lor contribuţie, speranţele unei vieţi libere şi paşnice în deplină securitate.

Şi astfel lupta comună care a fost încununată prin „victoria istorică" împotriva hitlerismului, va duce, prin continuarea ei constructivă, la o nouă victorie istorică: aceea a păcii şi securităţii.

O MANIFESTAŢIE DE SOLIDARITATE

Vizita membrilor guvernului nostru ministru, d. dr. Petru Groza a exprimat recunoştinţa poporului român faţă de Naţiunile Unite.

„Aprinderea luminilor în cele trei sărbătoriri a victoriei comune — a spus primul ministru aceasta, în toate casele române, caracterul solidarităţii strânse între Naţiunile Unite cărora Romînia le încredinţează toate speranţele ei. simbolizeze aprinderea luminilor dragostei, a iubirii

Ziua Victoriei la Comisia de Control a fost prilejul unei manifestaţiuni de solidaritate între România şi Marile Unite.

Intr'o atmosferă de sinceră cordialitate, victoria armatelor sovietice şi a armatelor anglo-americane, victorie la care a fost asociată şi România, a fost sărbătorită aducându-se omagii vibrante soldaţilor libertăţii în lupta contra barbariei hitleriste.

Cuvântarea rostită de primul ministru al României, d. dr. Petru Groza a exprimat recunoştinţa poporului român faţă de Naţiunile Unite.

„Aprinderea luminilor în cele trei sărbătoriri a victoriei comune — a spus primul ministru aceasta, în toate casele române, caracterul solidarităţii strânse între Naţiunile Unite cărora Romînia le încredinţează toate speranţele ei.

ZI DE RUGĂCIUNE IN STATELE UNITE

Azi, zi de rugăciune în toate prinsul Statelor Unite.

„Cer populaţiei din Statele Unite — a spus preşedintele Truman în mesajul său dinspre Victoriei — oricare ar fi credinţa ei, să aducă mulţumiri bucurie Domnului pentru ria pe care am câştigat-o şi s roage ca El să ne sprijinân la sfârşitul actualelor lupte şi să ne călăuzeze drumul păcii.

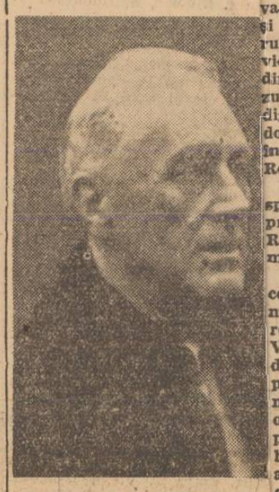

Franklin Delano Roosev

Deasemeni cer tuturor cetăţenilor să dedice această rugăciunilor în memoria celor care şi-au dat viaţa lor pentru a face posibilă victoria noa".

Dorinţa aceasta a preşedintelui Statelor Unite va fi cu îndeplinită cu sfinţenie întreaga populaţie americană. Divinităţii care a învăluit în protec Ei armatele Naţiunilor Unitare le-a întreţinut elanul şi le-a dus la biruinţă împotriva Diavolului, se va înălţa azi din milioane piepturi.

Victoria câştigată prin bra oştirilor aliate către cari mnezeu şi-a îndreptat ochea Lui, este în acelaş timp şi consacrare a temeiniciei învăţăriilor sfinte: E victoria celui contra răului, victoria dreţei contra nedreptăţei, a libertăţii contra sclaviei, a frăţiei între urei, a omeniei contra barbariei. E victoria eticei tuturor dinţelor în Divinitate contra gâ-

ismului distrugător de suflete.

Şi în această zi în care mulţumirile de bucurie adresate Domnului de populaţia Statelor Unite se vor împleti cu zmerite rugăciuni în memoria celor cari şi-au dat viaţa lor pentru a face posibilă victoria, gândul tuturor se va îndrepta pios şi recunoscător şi către acel mare dispărut a cărui viaţă s'a sfârşit la pragul victoriei pe care el a întrevăzut-o din primul moment fiindcă a crezut în ea şi fiindcă în nici una din clipele vieţii lui, nu s'a îndoit de puterea binelui, — se va îndrepta către Franklin Delano Roosevelt.

„Singura mea dorinţă este — a spus preşedintele Truman — ca preşedintele Franklin Delano Roosevelt să fi trăit pentru a fi martorul zilei de azi".

Nu este om civilizat, nu este conştiinţă umană liberă care să nu împărtăşească acest profund regret că unul dintre făuritorii Victoriei, omul care după ce şi-a dat toate silinţele pentru a împiedica războiul nu şi-a cruţat nici o oboseală pentru ca el, odată izbucnit, să se termine prin victoria deplină împotriva barbariei şi a sclaviei. Şi când acest triumf devenise pentru el, clar văzătorul, o certitudine, alături şi împreună cu marii lui aliaţi, el a pornit la opera constructivă a păcii şi securităţii lumii.

Omenirea întreagă îi va păstra deapururi profundă recunoştinţă. Şi în această zi când populaţia Statelor Unite îngenunche în faţa altarelor, ecoul rugilor ei către Cel Atotputernic întâlneşte în sufletul tuturor românilor recunoştinţa neţărmurită pe care ei o păstrează bravei naţiuni americane pentru atât de preţioasa ei contribuţie la salvarea libertăţii popoarelor.

RIDICAREA TOTALĂ A CAMUFLAJULUI IN INTREAGA ŢARĂ

Preşedinţia Consiliului de miniştri comunică:

Începând din ziua de 9 Mai a. c. camuflajul a fost ridicat total pe întreaga ţară.

Autorităţile au primit ordin în acest sens.

Capitulare fără condiţii

Fotografia noastră înfăţişează o scenă care se repetă astăzi în toate colţurile Germaniei, în timp ce se prăbuşeşte nazismul. Generalul Leland S. Hobbs, comandantul diviziei 30, din armata 9-a americană, primeşte capitularea unui comandant german, însoţit de statul lui major (cu spatele spre obiectiv)

O INTÂLNIRE INTRE MAREŞALII ROKOSOVSKI ŞI MONTGOMERY

Moscova, 12 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Tass" comunică de pe frontul al doilea bielorus:*

In ziua de 10 Mai, la sudvest de Rostock, mareşalul Uniunei Sovietice Rokosovski a avut o întâlnire cu feldmareşalul Montgomery.

Mareşalul Rokosovski şi generalii sovietici aşteptau lângă arcul de triumf unde se fixase întâlnirea.

Un motociclist britanic soseşte şi raportează mareşalului Rokosovski că feldmareşalul Montgomery a venit la întrunire. Atunci apare o coloană de maşini care trec sub arcul de triumf.

Mareşalii se salută şi schimbă cuvinte de bunăvenire, îndreptându-se spre o tribună.

Un corp de gvarzi cazaci, sub comanda locotenentului general Oslikovski, defilează în galop. Măestria călăreţilor sovietici şi frumuseţea animalelor au provocat admiraţia tuturor.

După această manifestaţie, invitaţii britanici au fost poftiţi la masă.

Printre numeroasele toasturi ridicate în sănătatea aliaţilor şi victoriei, mareşalul Montgomery a declarat între altele:

„Am lansat ofensiva din colţuri opuse ale Europei. Am forţat drumul împreună şi ne-am întâlnit în inima Germaniei. Tot timpul englezii au urmărit de aproape şi cu admiraţie lupta armatelor ruseşti".

NUMEROASE ARESTĂRI IN GERMANIA

Londra, 12 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Reuter" pe lângă cartierul general al generalului Dempsey comunică:

Secţia legală a administraţiei militare instituite de generalul Dempsey a arestat până acum 2000 de persoane, printre care membri ai Gestapoului, personal al serviciului secret german, suspecţi politici şi membri ai naţiunilor aliate bănuiţi că au colaborat cu germanii.

Au fost arestaţi şi paznici din închisori, până ce se vor fi cercetat condiţiile ce domneau în aceste închisori. Intr'o închisoare, aproape 200 de oameni dintr'un total de 500 erau atât de bolnavi şi de epuizaţi în urma subnutriţiei ce mergea în unele cazuri până la înfometare încât abia că se mai putea târşi dintr'un loc în altul.

Nu s'a dat până acum nici o sentinţă capitală împotriva vreuneia din persoanele arestate.

Printre cei arestaţi se află şi Kramer, comandantul faimoasei tabere Belsen, şi 60 de paznici ai aceleiaşi tabere.

Administraţia militară dispune de trei feluri de tribunale:

1. Curţi sumare, putând da pedepse până la un an închisoare şi amenzi până la 250 lire sterline;

2. Curţi intermediare ce pot da orice pedepse cu excepţia celei capitale şi

3. Curţi generale, singurele care pot da sentinţe capitale.

ARESTARI ŞI EXECUTARI DE FASCIŞTI LA MILANO

Milano, 12 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Tass" anunţă:

Numărul fasciştilor, arestaţi de partizani la Milano şi predaţi poliţiei aliate, se ridică la 5 Mai la 2600.

Partizanii au executat la Milano 406 fascişti.

Rezistenţa dezorganizată a fasciştilor continuă încă în mai multe locuri. Din timp în timp, ei trag focuri de armă şi atacă chiar centrele de activitate ale patrioţilor.

In ziua de 5 Mai, au fost aruncate bombe împotriva statului major al brigadei „Matteotti" la Milano. Un om a fost omorît şi 10 răniţi. In toate provinciile dela nord membrii corpurilor de „voluntari pentru libertate" continuă cu succes descoperirea criminalilor fascişti italieni şi a criminalilor de război străini, care s'au refugiat în Italia.

RESTURI ALE ARMATEI GERMANE REZISTĂ INCĂ IN CEHOSLOVACIA

Londra, 12 (Rador). — Resturi ale armatei germane a mareşalului Schoerner, din Cehoslovacia, continuă să opună rezistenţă patru zile după Ziua Victoriei. Armatele combinate ale Mareşalului Koniev şi Malinovski, după ce au stabilit joncţiunea la sud de Praga, procedează la operaţiuni de curăţire şi în ultimele două zile, cea mai mare parte a celor 560.000 de prizonieri germani, ofiţeri şi soldaţi, au fost făcuţi de ruşi în Cehoslovacia.

Forţele germane ce mai rezistă, se găsesc în regiunea neocupată încă dintre armatele nordamericane şi sovietice şi prin curăţirea definitivă a regiunei se va ajunge la joncţiunea dintre cele două armate.

Himmler in mâinile trupelor britanice

New-York, 12 (Rador). — Corespondentul din Paris al lui Colombia Broadcasting System comunică:

„Se anunţă aci că Himmler se găseşte în mânile trupelor britanice.

După cât se afirmă, el era reţinut de amiralul Doenitz, la Flensburg, în arest la domiciliu şi se pare că acesta l-a remis acum forţelor britanice din acea regiune".

BERLINUL E COMPLET DISTRUS

Paris, 12 (Rador). — Un corespondent al agenţiei „Reuter", care a fost la Berlin cu prilejul semnării instrumentului final al capitulării, comunică:

Atât de grav distrus este Berlinul, încât Comisia de control a celor patru puteri care — după cum s'a anunţat oficial — va funcţiona în capitala Germaniei, întâmpină dificultăţi considerabile căutând să găsească clădirile necesare pentru fiecare din cele patru delegaţii.

Personalităţile conducătoare aliate cari au luat parte la actul de capitulare al Germaniei dela începutul săptămânii, au fost de părere că distrugerea şi dispariţia Berlinului ca oraş funcţionând normal, cere să se revină asupra planului prin care sediul Comisiei de control se fixase la Berlin. Cartierele comercial, al magazinelor şi cel diplomatic sunt în întregime distruse pentru mulţi ani de aci înainte şi se socoteşte că este greu de închipuit că serviciile administrative ale comisiunilor vor putea funcţiona în mod eficient acolo.

CRIMINALII DE RĂZBOI

Actul de acuzare a primului lot de criminali de război conţine date precise, acuzaţii grave, amănunte uluitoare în legătură cu o serie de orori îngrozitoare, fapte de o cruzime sadică, de neînchipuit.

Pentru fiecare din cei 38 de acuzaţi, cari urmează a fi judecaţi în curând, d-nii Avram Bunaciu, acuzator public-şef şi Dumitru Săracu, acuzator public, dau toate detaliile izvorîte din cercetări atente şi migăloase şi instanţa de judecată populară îşi va spune cuvântul în perfectă cunoştinţă de cauză.

Sunt acte şi fapte zugrăvite în acest act de acuzare, cari ating ultimul grad al sălbăticiei; fiinţa umană se simte umilită că au putut exista printre oameni exemplare care să încalce şi să strivească şi cele mai elementare legi ale omeniei.

Schingiuirile, asasinatele, execuţiile, jafurile, tot cortegiul de crime oribile vor fi stigmatizate prin sancţionarea exemplară a făptaşilor, nu numai cu intenţia de a da o meritată pedeapsă tuturor celor cari au nesocotit imperativele respectului faţă de viaţa şi de suferinţele semenilor, dar ca să se ştie pe viitor şi să servească tuturora drept pildă, cât de implacabilă este mâna justiţiei în reprimarea oricăror orori.

Judecarea şi sancţionarea celor dovediţi a fi comis nelegiuirile, cruzimile şi asasinatele ce vor veni în examinarea tribunalului poporului, vor avea darul să sublinieze faptul că ororile au fost comise de indivizi aparte cari îşi vor primi pedeapsa; că poporul român, bun, blajin dar drept, nu are nici o vină şi nici un amestec şi că adevărata trăsătură a caracterului general al neamului nostru o zugrăvesţe şi următorul pasagiu din actul de acuzare:

„In ziua de 28 Iulie 1942, doi jandarmi însoţiţi de doi agenţi bat la uşa familiei mele — în acea clipă dinăuntru se aud ţipete îngrozitoare.

Uşa nu se deschide. Jandarmul forţând intrarea, în faţa lor găsesc patru cadavre şi o femeie bătrână cu un copil mic care plângea: familia se otrăvise. In faţa acestui spectacol îngrozitor, jandarmii s'au înduioşat. u din ei a început să plângă. N'au mai vrut să execute deportarea celor rămaşi în viaţă. Un agent înştiinţează pe acuzatul Stere Marinescu de cele întâmplate şi rugându-l ca cei doi supravieţuitori să nu mai fie deportaţi, acuzatul cu bestialitatea-i cunoscută se duce la faţa locului şi văzând jandarmul plângând îl întreabă: „dece plângi?" la care jandarmul răspunde: „Domnule Maior, am şi eu copii şi o mamă bătrână acasă". Acuzatul Stere Marinescu ordonă ca imediat să fie băgaţi la carceră, pe zece zile, atât jandarmul cât şi agentul pentru neexecutare de ordine, iar pe bătrâna şi copilaşul de 6 luni îi predă altei patrule pentru a fi deportaţi. (v. depoziţia Avram Herman)".

Sadicii făptaşi, direcţi sau indirecţi, ai barbariilor, nu s'au înduioşat; nici o fibră de sensibilitate n'a tresărit în ei; prin mintea lor n'a trecut o clipă gândul care a înlăcrămat ochii umilului jandarm...

De aceea, sancţionarea exemplară a criminalilor de războ are o dublă semnificaţie: întâi desolidarizarea totală a naţiunii faţă de nelegiuirile vinovaţilor şi complicilor lor şi al doilea, o înfierare atât de categorică a tuturor crimelor şi cruzimilor, în cât ele să nu se mai ivească niciodată în timp şi nicăeri în lume.

O DELEGAŢIE A BISERICII RUSE OASPETE A SFÂNTULUI PATRIARH

Se ştie că la solemnitea instalării I. P. S. Patriarh Alexei al Rusiilor, a participat o delegaţie din partea I. P. Patriarh Nicodim în frunte cu IS. Episcop Iosif al Argeşului şi Pr. Burducea, Ministrul Cultelor.

Ieri, a sosit cu avionul în Capitală, P. S. Arhiepisco Ieronim al Kişinăului însoţit d doi preoţi protoierei, din part I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei, pentru a întoarce viza delegaţiei Bisericii Ortodo Române şi a mulţumi I. P. Patriarh Nicodim, care a prim cu toată însufleţirea vestirea instalării Patriarhale dela Mosva.

Pe aerodromul Băneasa, oaspeţii au fost întâmpinaţi de către d. S. A. Dangulov prim seretar de Legaţie din partea sovietică, Pr. Nicolaescu, secretar general la Culte, Pr. Gh. Vintilescu directorul Sf. Sinod şi Pr. Consilier Marius Constantinescu dela Arhiepiscopia Bucureştiului.

Azi, Duminică I. P. S. Arhiepiscopul Ieronim şi însoţitorii săi vor lua parte la o slujbă arhierească, care se va oficia în Catedrala Sf. Patriarhii, după care vor fi primiţi la Palatul Patriarhal, fiind oaspeţii I. P. S. Patriarh Nicodim.

Ostaşi hitlerişti şi gazdele lor arestaţi in ţară

Organele direcţiunii generale a poliţiei şi siguranţei statului au descoperit un nou lot de ostaşi hitlerişti şi gardişti procedând la încarcerarea următoarelor persoane:

Lt. dr. Kampfer, Heins Albrecht, subofiţerul Ernst Fritz, subofiţerul Heins Unich, Roman Renca, Peter Maschka, Günther Skolik, Tadeus Ecmerovschi, Jan Babezinschi, Karl Pavel Karolevschi, Erick Niendzik, Iosef Pogrzeba, subofiţerul Frantz Brukhart, Jan Kusninschy, Borislav Napik, Karl Braun, Iosef Sucz, Willy Piekert, locot. Werner Taram, Willy Bünner, vlasovistul Gheorghe Karasciuk, subof Leopold Rüttenberg, Nero Karpini, Anton Piasta, Hans Hendel, Karl Burchamer, Arnold Holderbaum, Friederich Kappel.

In afară de aceşti ostaşi hitlerişti arestaţi, au mai fost încarcerate la siguranţa generală câteva tinere cari au făcut parte din organizaţia hitleristă „Blitzmädel" şi anume: Gieze Hilde, Olga Lessak, Josefine Wiedner, Ecaterine Grosz, Ana Röeseger, Marte Müller, Valităis şi Irmgart Lichtenauer.

Printre cei arestaţi se găsesc şi câţiva cari şi-au dat nume false încercând să insinueze că deşi au făcut parte din armata germană au altă origină etnică.

Cu acest prilej au fost descoperiţi legionarii şi hitleriştii cari i-au găzduit pe nemţi, procurându-le acte false şi mijloace de trai. Aceştia sunt: Viorica Ardeleanu, Maria Dobrescu, Cecilia Melic, Alexandrina Tomec, Sara Klein, Florin Iliescu, Maria Mărgineanu şi Maria Glockner. Aceste gazde au fost arestate şi vor fi înaintate justiţiei spre a-şi primi pedeapsa cuvenită.

PREDAREA FORŢELOR GERMANE DIN NORD VEST

SUS: Mareşalul Montgomery primeşte sub cortul său la marele cartier general pe generalul Kinzel şi pe amiralul Freudenberg, şefi ai delegaţiei germane venită să semneze predarea forţelor din Nord-Vest.

JOS: Plenipotenţiarul german semnează predarea.

(După ziarul parisian, „Le Soir" din 9 Mai 1945).

Lângă luptătorii români din linia intâia a frontului...

de MIHAIL NEGRU

IV

Spre armata operativă

Drumul nostru spre armata operativă, făcut cu automobilul, ne-a oferit şi el, prin toate comunele, priveliştea cea mai jalnică: am văzut multe puncte din cari orice viaţă dispăruse cu desăvârşire; nici ţipenie de om, nici câine, nici pisică.

Ungurii prăpădiseră tot în regiunea slovacă pe care au părăsit-o, iar germanii ridicaseră toată populaţia. Fără îndoială că, între ruinele pustii şi arse, între pereţii scorojiţi de puzderie de proiectile şi cu acoperişurile prăbuşite, se găseau încă destule cadavre omeneşti... In localităţile mai răsărite unde se mai găsesc case folosibile, sărăcia este izbitoare: prăvăliile nu mai au nimic în rafturile sfărâmate. Oamenii poartă, încă, în priviri, spaima grozăviilor trăite doar cu câteva zile înainte, iar bubuitul tunului pe care, la intervale, îl aud distinct, face, aci, din simţimântul morţii iminente un simţimânt permanent.

*

Dacă regret enorm lipsa de spaţiu, — care mă obligă să dau însemnărilor mele un caracter aproape telegrafic, — regretul îmi este şi mai mare, cugetând la ceeace ar trebui să scriu despre ostaşii sovietici. I-am văzut de aproape, pe aceşti tari luptători, cari, cu hotărîre nestrămutată, merg totdeauna înainte

Bravura lor nu este egalată de cât de inima lor, serioasă dar de un fond foarte bun. Imi este permis să citez două exemple? Ele sunt fapte mărunte, e drept: dar vechia mea experienţă de călător pe multe drumuri ale lumii mă face să caut adevărata fire a omului în gesturile mici, iar nu în atitudinile mari, cari adeseori au caracter ostentativ sau de poză. Trenul nostru, staţionând într'o mică gară din Slovacia, s'a găsit, — într'o rece seară ploioasă, — paralel cu un tren militar sovietic. Ostaşii roşii, din vagoanele lor, ne priveau cum îi priveam şi noi. Am văzut cum unul din ei, un băiat tânăr, înalt şi blond, îmbrăcat în manta, coborît din vagon, căuta foarte îngrijat, ceva dealungul trenului, privind în jos. Preocuparea lui mă interesa şi-l urmăream dela fereastră. Am văzut, în cele din urmă, ce voia: de sub roţi, s'a ivit un căţel pe care ostaşul, amenindându-l cu degetul şi clătinând capul, îl chema şi-l mustra ca pe un copil neastâmpărat; ticălosul de căţel, pitulat cine ştie cu ce rost, s'a apropiat şi, lungindu-se pe spate,

(Continuare in pag. 2-a)